

Svar på Mika Niikkos och 35 andra ledamöters motion om att ersätta konstgräsplaner med säkrare alternativ samt förebygga och sanera miljöskador

VD/8350/00.02.00.03/2025

RÅ/V-MK/JL/AA/MS/SE

Mika Niikko och 35 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"I Vanda finns flera konstgräsplaner där man som fyllning använder gummigranulat som tillverkats av bildäck (SBR). Under de senaste åren har Europeiska unionens reglering, Europeiska kemikaliemyndighetens (ECHA) bedömningar, internationell forskning samt flera EU-länders politiska linjedragningar lyft fram betydande risker för miljön och eventuellt även för hälsan, vilka särskilt berör de planer där gummigranulat används.

1 EU/ECHA:s reglering: förbud mot gummigranulat år 2031

Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA) och Europeiska unionen har godkänt en reglering, enligt vilken användningen av gummigranulat från bildäck som fyllnadsmaterial i konstgräs förbjuds efter en övergångsperiod, senast år 2031.

Enligt regleringen grundar sig förbudet särskilt på miljöskador och utsläpp av mikroplaster. Medlemsstaterna och kommunerna ska beakta regleringen i sina framtida upphandlingar och investeringar. Detta förutsätter att man också i Vanda stad i god tid förbereder sig på att regleringen träder i kraft.

2 Hur mikroplaster påverkar miljön i Vanda

Från gummigranulat frigörs kontinuerligt mikroplaster, som sprids till dagvattenavlopp, mark och vattendrag. Mikroplast bryts inte ned i naturen utan ansamlas i miljön och i näringskedjorna.

För Vandas del framträder effekterna särskilt på grund av följande:

- -Vanda å och dess sidofårar är ekologiskt känsliga och belastade redan från förr
- -staden ansvarar för underhållet av vattendrag, dagvattensystem och avloppsnät
- -mikroplastbelastningen kan på lång sikt öka de kostnader som uppstår för kommunen

Dessutom har förebyggande åtgärder och sanering av avrinningens negativa konsekvenser på flera planer varit otillräckliga eller helt uteblivit, trots att problemen varit kända i årtal (till exempel konstgräsplanen vid Jokivarren koulu).

3 Alternativa lösningar

Det finns redan tekniskt fungerande alternativ till gummigranulat, såsom:

- kork- och träbaserade fyllnadsmaterial
- konstgräs med sandfyllning eller helt utan fyllning
- hybridplaner
- förstärkta naturgräsplaner

Flera europeiska städer har tagit dessa lösningar i bruk.

- Medlemsstaterna och kommunerna ska beakta regleringen i sina framtida upphandlingar och investeringar.

Detta förutsätter att man också i Vanda stad i god tid förbereder sig på att regleringen träder i kraft.

VI LEDAMÖTER SOM UNDERTECKNAT MOTIONEN FÖRESLÅR ATT STADEN:

1. Bedömer möjligheten att avbryta planeringen och byggandet av nya konstgräsplaner med gummigranulat som fyllning.
2. Kartlägger de befintliga konstgräsplanerna med gummigranulat och utarbetar en plan för att gradvis ersätta dem.
3. Utreder införandet av alternativa fyllnadsmaterial och ytmaterial.
4. Utreder mikroplastläckage från konstgräsplaner och vidtar åtgärder för att förebygga läckage och sanera miljöskador.
5. Uppdaterar stadens upphandlingsanvisningar i enlighet med EU-regleringen.”

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 25

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för idrott och motion inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

Av de stora konstgräsplaner som förvaltas av Vanda stad är det för närvarande endast planerna i Herrgårdsforsen och Råby som har SBR-gummigranulat som fyllnadsmaterial. Medelstora planer med SBR-fyllning finns i övertryckshallarna i Håkansböle och Dickursby. Övriga planer som förvaltas av serviceområdet för idrott och motion är mindre näridrottsplatser, där inget gummigranulat har tillförts efter färdigställandet. På parkplanerna används inget gummigranulat. På en plan i anslutning till en skola används gummigranulat som fyllnadsmaterial.

På de nya eller renoverade konstgräsplaner som förvaltas av staden är det inte meningen att SBR-gummigranulat ska användas som fyllnadsmaterial i fortsättningen. För närvarande håller man inte heller på att anlägga några planer där SBR-gummigranulat skulle användas.

När stadens nuvarande konstgräsplaner når en ålder då de måste totalrenoveras kommer man att välja ett ersättande alternativ till SBR-gummigranulat som fyllnadsmaterial. Så har man redan gjort på de stora totalrenoverade konstgräsplanerna i Kivistö och Dickursby som förvaltas av serviceområdet för idrott och motion och färdigställts 2024 och 2025. Som fyllnadsmaterial valdes Bioflex och Bioflex Eco.

Alternativa fyllnadsmaterial för konstgräsplaner har utvärderats för varje enskilt projekt och med hänsyn till utvecklingen inom branschen. Vid valet av fyllnadsmaterial har man tagit hänsyn till synpunkter från Finlands Bollförbunds specialister på motionsförhållanden.

I dagvattenbrunnarna på de konstgräsplaner som förvaltas av serviceområdet för idrott och motion har filter installerats för att minska spridningen av gummigranulat med smältvattnet. Om gummigranulat har

spridits i omgivningen kring planerna har det avlägsnats från området för att minska spridningen av gummigranulat.

Enligt upphandlingscentralens anvisningar ska EU:s lagstiftning följas i all verksamhet. Enligt upphandlingscentralens svar uppdateras inte upphandlingsanvisningarna på grundval av ett enskilt fyllnadsmaterial i anslutning till konstgräs, utan anvisningarna ingår i EU-lagstiftningen.

Förutom de konstgräsplaner som förvaltas av staden finns det i Vanda även flera konstgräsplaner som ägs av fotbollsklubbar eller bolag som dessa äger. I februari 2026 skickades anvisningar till föreningarna där de ombads att se till att fyllnadsmaterialet stannade inom arrendeområdet. Om gummigranulat har spridit sig utanför arrendeområdet ombads de att se till att det städades upp under våren 2026. Serviceområdet för idrott och motion kommer att inspektera platserna under våren 2026.

Svaret har utarbetats i samarbete med serviceområdet för gator och parker samt lokalledningen inom stadsmiljöns verksamhetsområde.

Stadsstyrelsen 27.4.2026 § 27

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Mika Niikko och 35 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd, och att
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 25.5.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Mika Niikkos och 35 andra ledamöters undertecknade motion om att ersätta konstgräsplaner med säkrare alternativ samt förebygga och sanera miljöskador

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information: Veli-Matti Kallistahti, idrottsdirektör,
Jari Lärka, idrottschef, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)